

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ ХОРОЛЬСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Л. М. Старчик

На основі базованого на матеріалах архівів, спогадах очевидців, фотодокументах дослідження історії школи¹ висвітлюються сторінки 200-річної історії відомого на Полтавщині і поза її межами навчального закладу, що пройшов шлях від заснованого 1913 р. Хорольського приватного повітового училища, міського училища, приватної гімназії, школи № 2 до Хорольської гімназії. Дослідження фіксує актуальні проблеми школи різних часів, віддає данину внеску її співробітників у розвиток закладу, сприяє вихованню патріотичних почуттів сучасних педагогів і учнів Хорольської гімназії.

Ключові слова: історія школи, реформування, реорганізація, гімназія.

Старчик Л. Н. Страницы истории Хорольской гимназии

На основе базированного на архивных материалах, воспоминаниях очевидцев, фотодокументах исследования истории школы¹ освещаются страницы 200-летней истории известного в Полтавской области и за ее пределами учебного заведения, которое прошло путь от основанного в 1913 г. Хорольского уездного училища, городского училища, гимназии, школы № 2 к Хорольской гимназии. Исследование фиксирует актуальные проблемы школы разных периодов, отдает должное вкладу ее сотрудников в развитие заведения, содействует воспитанию патриотических чувств современных педагогов и учащихся Хорольской гимназии.

Ключевые слова: история школы, реформирование, реорганизация, гимназия.

Starchyk L.M. History of Khorol Gymnasium

On the base of investigation in historical archives, recollections of witnesses, photo documentaries of school which history has started in 1913 as Khorol private district vocational school, Khorol vocational school, private gymnasium, Khorol secondary school N2 and now works as Khorol gymnasium. This paper tracks actual items this school has been faced at different times of its history, aims to educate students and pedagogues to be pride for gymnasium.

Keywords: school history, reform, reorganization, gymnasium.

Хорольській гімназії 2013 р. виповнилося 200 років. Її історія розпочалася в далекому 1813 р. з приватного училища, далі заклад пройшов шлях реорганізації (чоловіче повітове училище, міське училище, приватна гімназія, радянська трудова школа, Хорольська гімназія № 2 і, нарешті, сучасна гімназія). Мета цієї статті – сприяти збереженню пам'яті про минулі й сучасний колективи навчального закладу, їх самовіддану працю, вихованню патріотизму сучасних педагогів і учнів Хорольської гімназії.

Від поч. ХІХ ст. – до 1920 р.

Двокласне повітове училище, з якого розпочалася історія Хорольської середньої школи № 2 (сучасної Хорольської гімназії), було засновано на поч. ХІХ ст. в Хоролі для підготовки дітей усіх станів до вступу в гімназію.

Двокласне повітове чоловіче училище, з якого розпочалася історія Хорольської середньої школи № 2

¹ Дзюба Н. О. 200 років духовного сходження / Л. М. Старчик, Н. О. Дзюба. – Хорол : Хорольська гімназія, 2014. – 362 с.

Спочатку училище мало дворічний, а з 1833 р. – трирічний курс навчання. У 1844 р. тут навчалось 45 учнів: 26 – діти дворян та обер-офіцерів, 1 – духовенства, 3 – купців, 15 – податних станів. У 1864 р. в училищі здобували освіту 63 учні. З 1861 р. тут відкрили недільну школу.

Штатним доглядачем з 1865 р. був відомий журналіст, поет Модест Гаврилович Димський, а почесним доглядачем – надвірний радник Христофор Павлович Родзянко. У 1871 р. почесним доглядачем училища став поручик, граф Іполит Ілліч Капніст, з 1874 р. штатним доглядачем призначено Афанасія Івановича Сичова.

1877 р. Хорольське повітове училище реорганізоване у 2-класне міське. Дворічний курс навчання включав: Закон Божий, граматику, історію Росії, географію, арифметику, початкову геометрію, фізику, природознавство, малювання, правопис. Із зазначеного року повна назва школи була така: «Высшее начальное училище им. Александра II Благословенного». Навчалися тут чотири роки. Крім вищезазваних предметів, вивчалися ще російська література, німецька і французька мови, логіка, креслення, співи, фізкультура. Кожного дня було по чотири уроки.

Тому, хто закінчував училище, давалося право працювати дрібним чиновником, про що було зазначено у свідоцтві. Частина випускників працювала чиновниками на пошті та в інших установах. Але здебільшого випускники вступали на педкурси, після закінчення яких ставали вчителями початкової школи.

Учні носили форму – сірі штани, сорочки, шинель із баблком та темний картуз із кокардою «ВНУ». Школа була чоловіча. Один із випускників, Олексій Платонович Кривенко, який навчався там в 1898–1901 рр., згадував, що з початку ХХ ст. училище мало 4–6-й класи, навчальна програма за обсягом відповідала програмі семирічки. Основними предметами були російська і всесвітня історія, російська мова й література, математика, Закон Божий.

В училищі навчалися діти нижчих станів. Програма була так побудована, що випускники не могли вступати в гімназію чи реальне училище, де здобували освіту діти привілейованих станів.

1900 р. завідувачем училища став надвірний радник Феодосій Степанович Нестеровський. Хоча в закладі були гуманні передові вчителі, одним із «виховних заходів» вважалися різки. Ще наприкінці ХІХ ст. було спеціальне приміщення – «Екзекуторська».

1904 р. училище реорганізовано в трикласне. Інспектором був надвірний радник Ф. С. Нестеровський. Закон Божий викладав Іван Якимович Івченко. Із 1906 р. інспектором-учителем працював надвірний радник Іван Іванович Корнієвський.

1909 р. училище стало міським чотирикласним, а інспектором училища – губерньський секретар Онисим Михайлович Дорошевич. Старшим учителем був титулярний радник Антон Якович Ярьсько. Працювали також учителі В. В. Івченко, М. П. Гей, Г. Т. Філько, С. Ф. Червенко.

1910 р. міська влада збудувала на шкільному подвір'ї двоповерхове приміщення училища. Інспектором-учителем працював надвірний радник Григорій Андрійович Григор'єв. Із 1915 р. тут діяла приватна гімназія багача Гладуна, у якій уже тоді навчалось близько 200 учнів. Навчання було платним. У 1919–1920 рр. у ній відкрито 5 класів.

Із приходом більшовиків до влади, у травні 1919 р. видано «Положення про єдину трудову школу УРСР». Воно передбачало запровадження безкоштовного і спільного навчання дітей обох статей із восьми років; загальноосвітній і політехнічний характер освіти, заборону релігійного виховання.

Школа у 1920–1941 рр. (від семирічки – до десятирічки)

Із 1 жовтня 1920 р. на базі змішаної гімназії створено радянську трудову школу із семирічним терміном навчання. Називалася вона «Друга Хорольська семирічна трудова школа НКО». Завідуючим був О. В. Розов (1920–1921 н. р.), а з 1921–1922 н. р. по 1929–1930 н. р. – Ф. О. Бибик.

У школі працювали основні й паралельні класи. Основні класи (від 1 до 7) фінансувалися з державного бюджету, а паралельні – коштом батьків. Цим видав батьківський комітет. Семирічка розміщувалася у двох приміщеннях. Навчання велось російською мовою, а українська вивчалася як предмет. У той час працювали вчителі: Г. П. Верклієва, В. П. Пархоменко, О. О. Кривенко – класоводи; В. І. Надієнко (учитель російської мови), А. О. Бровко (учитель української мови), Л. І. Струкова (учитель математики), А. Г. Зотенко (завуч), І. Х. Івко (учитель історії), С. П. Яцун (учитель біології), О. К. Камінський, К. О. Баталін, П. Й. Прокопович, Л. Й. Давидова, З. О. Сімашко, Л. Л. Гречко, І. Голуб, В. М. Інтельман, І. К. Господицько та ін.

У 1925–1926 н. р. в школу прийшла «українізація». Навчання в 1–2-х кл. стало проводитися українською. У наступні роки було й решту класів переведено на українську мову навчання. У 1924–1925 н. р. введено єврейську мову (для дітей євреїв), яку викладала Енельбаум.

У 1930–1931 н. р. скасовано плату за навчання у паралельних класах. З 1934 р. семирічку перетворено на десятирічку. У 1935 р. запроваджено шкільну форму, 5-бальну систему оцінювання. Першими директорами десятирічки були: М. І. Матюшко, І. П. Пандаєвський, Л. М. Сабалдир. Перший випуск відбувся 1936 р., тоді ж школі присвоєно ім'я О. М. Горького. Школа працювала у дві зміни і змагалася зі зразковою школою № 1.

Для розвитку закладу у передвоєнний час багато зробили Андрій Григорович Зотенко (завуч), Ганна Платонівна Верклієва, Оксана Матвіївна Гапоненко, О. Б. Приходько – учителі початкових класів, М. Д. Тесля – учитель трудового навчання, Лук'яненко і А. М. Левятов – учителі фізкультури і спорту. Учитель біології Степан Порфирович Яцун організував силами юнатів вирощування рису і винограду на дослідній ділянці підшефного кол-

госпу ім. ВЦРПС (на Заяр'ї). Школа була учасницею Всесоюзної сільськогосподарської виставки.

В останні роки перед війною в школу прибули молоді вчителі: Лідія Романова – учителька географії, Марія Григорівна Краснокутська – української мови і літератури, Ганна Василівна Зоріна – російської мови і літератури, Олександра Мураєнко – математики. Учителями математики працювали також Олена Петрівна Первак і Віра Андріївна Проценко, фізики – Сергій Петрович Ковпаненко і Севастьяненко. Біологію викладали Тетяна Никифорівна Яковенко, Борис Єрофійович Антипович. Перші випускники школи виявили себе у боях із японськими військами на озері Хасан. Одного з них – Леоніда Андрійовича Литвинка – нагороджено орденом Бойового Червоного Прапора.

У роки воєнного лихоліття (1941–1945)

Не повернулися з вогненних доріг війни педагоги: Лука Михайлович Сабалдир (директор школи), Микола Іванович Мусієнко (завуч, учитель математики), Федір Прокопович Яковенко (учитель історії), Іван Хомич Івко (учитель історії), Іван Федорович Васильченко (учитель хімії), Борис Єрофійович Антипович (учитель біології). Приміщення школи № 2 було спалене, обладнання знищене.

14 жовтня 1943 р. відновлено заняття. Школа розміщувалася в кількох одноповерхових тісних приміщеннях по вул. Котовського та в дитячому будинку, очолювала її Ганна Іванівна Садківська. Усього було 16 класів, 619 учнів. Працювали 22 учителі, із них 9 – із вищою освітою, 5 – із незакінченою вищою, 8 – із середньою. Восени 1944 р. від першої школи відділилася семирічна школа № 2. Учасниками Великої Вітчизняної війни були вчителі Хорольської СШ № 2: Микола Гордійович Харченко, Микола Сильвестрович Штомпель, Василь Олександрович Тарасенко, Микола Федосійович Хоменко, Ольга Іванівна Ємець, Етя Юліївна Гадбін, Карпо Остапович Ходосов, Марія Дем'янівна Хромова (діловод).

Післявоєнні сталінські часи (1945–1953)

Школа розміщувалася в чотирьох приміщеннях. Не вистачало парт, столів, стільців. Учні 5-7-х класів навчалися у 2-гу зміну. Директором була В. М. Левятова. Працювали вчителі: Н. І. Сімін'юк, М. Г. Яцун, Г. П. Веркляєва, О. П. Перетятко, Є. Ф. Радченко, Г. І. Луценко, Р. І. Пархоменко, П. В. Миколенко, Г. Лимар. 1948 р. учительку школи Оксану Матвіївну Гапоненко нагороджено медаллю «За трудову доблесть».

1949-й був роком переходу до загальної обов'язкової семирічної освіти. 28 серпня 1951 р. відбулася зміна в адміністрації школи: звільнено завуча Федора Григоровича Пітченка і призначено на цю посаду вчителя математики Юхима Йосиповича Каца. 2 серпня 1952 р. від обов'язків директора Хорольської СШ № 2 (згідно з поданою заявою) звільнена Бася Михайлівна Левятова і призначена завучем I–IV класів цієї ж школи. Директором закладу призначений Микола Федосійович

Хоменко, який досі працював завучем. 6 січня 1953 р. учитель Анастасія Никифорівна Снігуренко Указом Президії Верховної Ради СРСР нагороджена медаллю «За трудову доблесть» – за вислугу років і бездоганну роботу.

Школа в роки хрущовської «відлиги» (1954–1964)

У 1954–1955 н.р. школа радіофікована силами шкільного технічного гуртка. Організовано гуртки з вивчення автомобіля, підготовки кіномеханіків. Гуртком юних техніків, який виборов право бути учасником Всесоюзної сільськогосподарської виставки, керував учитель фізики Микола Гордійович Харченко. Працювала шкільна бібліотека, яка нараховувала більше ніж 3 500 книг. Школа передплачувала 30 художніх і методичних журналів та газет.

1956 р. організовано виробничу нараду (голова – вчителька Марія Пилипівна Гнойова). 1956–1957 н. р. розпочали в новій школі, у відбудованому двоповерховому приміщенні. Під час війни воно було розбите, і відродження почалося ще 1949 р., а завершене методом народної будови в 1956-му.

Відбудоване приміщення СШ № 2, 1956 р., Хорол

Із 1958 р. учні 8-10 кл. поруч із мовою, літературою, історією, математикою вивчали також рільництво, тваринництво, автомобільну й тракторну справу, домознавство, швейне виробництво.

У СШ № 2 почали будувати майстерню. У навчальному закладі створено виробничу бригаду. Колгосп виділив 45 га землі (40 га – під кукурудзу і 5 га – під різні овочеві культури). Учнівська бригада зобов'язалася виконати всі роботи – від сівби і до збирання врожаю. Учні виготовили 125 тис. паперових горщиків для розсади. Першу тисячу зробили школярі – першокласники. Вирощували також курчат. Із 1957 р. вирощували кокони шовкопрядів. Старшокласники закладали парники.

У школі організовано духовий оркестр (керівник – П. П. Марченко). 1962 р. січня нарада вчителів поставила завдання організувати навчальні кабінети в школах. І вони були створені: фізичний (зав. М. Г. Харченко), хімічний (зав. К. О. Шерстюк), української мови і літератури (зав. К. О. Ходосов), біологічний

(зав. В. М. Оморокова), географічний (зав. Б. М. Сендерова), іноземної мови (зав. Г. М. Король).

У 1958–1964 рр. школу перетворено на загальноосвітню трудову політехнічну з виробничим навчанням. 1962 р. для дівчат запровадили будівельну справу (вч. Н. Ф. Павленко), а 1965 р. – торгівельну справу для дівчат 9-го класу (вчителька Г. І. Хохлова). У 1962–1963 н. р. в школі створено юнацьку добровільну проти-пожежну дружину. У 1964–1965 н. р. передовими вчителями називалися Карпо Остапович Ходосов, Микола Гордійович Харченко, Макар Миколайович Хвиль.

Шкільне життя в 1965–1970 рр.

1965–1966 н. р. відзначено як рік високої успішності в Хорольській СШ № 2 і переходу на 10-річне навчання, тому випускниками були й 10-ті, і 11-ті класи. 1969–1970 н.р. запровадили предметну систему навчання в 4-х класах, відбулося укрупнення дрібних і малокомплектних шкіл. З 1970–1971 н.р. відбувся перехід до 3-річної початкової освіти.

1966 р. учитель фізики М. Г. Харченко нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, 1967-го – К. О. Ходосов отримав звання «Заслужений учитель Української РСР». 1968 р. позашкільними методистами районного методкабінету були вчителі СШ № 2 Є. П. Тарасенко, М. Г. Харченко, Г. М. Король. К. О. Ходосова нагородили ювілейним знаком «50 років УРСР». Улітку 1968 р. він був делегатом III з'їзду вчителів Української РСР.

1970–1980 рр.

Готуючись до 100-річчя з дня народження В. І. Леніна, старшокласники школи активно включилися в республіканську експедицію комсомольців і школярів «Подорож в країну знань» та Всесоюзну експедицію піонерів «Заповітам Леніна вірні». Експедиційний загін «До таємниці природи» вивчав рельєф, клімат, внутрішні води, ґрунти, рослинний і тваринний світ рідного краю, встановлював взаємозв'язки і взаємозалежність між елементами природи, допомагав у збереженні й охороні природних багатств. Навесні 1969 р. учні 9-х класів посадили у прияржній смузі на площі 3 га дуби, а семикласники пропололи молоді насадження на площі 5 га; 1970 р. – пропололи 4 га лісосмуг.

Юні туристи, червоні слідопити зібрали матеріали для поновлення Ленінської кімнати та історико-краєзнавчого музею (його було урочисто відкрито в червні 1965 р.). Музей мав 12 відділів. Історико-краєзнавчий музей «переріс» рамки шкільного і став районним, який з 1967 р. одержав звання народного.

Серед учителів району, які забезпечують засвоєння учнями основ наук, дають якісні знання, у ці роки названо вчителів К. О. Ходосова, М. Ф. Радченко, Є. П. Тарасенко. 1972 р. оформлено кабінет профорієнтації, складено план профорієнтаційної роботи школи.

Піонерській дружині у переддень 50-річчя Жовтня урочисто вручили на збереження прапор піонерської організації району. Готуючись до 50-річчя утворення СРСР та 50-річчя піонерської організації,

піонерська дружина школи два роки крокувала маршем «Завжди напоготові!» за сімома маршрутами. За перемогу в цьому поході боролися всі загони. Вели «Літопис піонерської організації», де записували хороші справи кожного піонерзагону. Працював пошуковий загін. Створено штаб пошуку. Члени загону листувалися з комсомольцями 20-х, 30-х рр.

25 квітня 1974 р. створено «Школу молодих батьків» (керівник – організатор позакласної і позашкільної виховної роботи М. Ф. Радченко). Учні листувалися з ровесниками соціалістичних країн: Чехословаччини, Німеччини, Польщі, Югославії. Усі учні школи стали на ударну вахту на честь 30-річчя Перемоги, піонерські загони включилися в роботу маршу «Завжди напоготові» під девізом «Салют, Перемоги!».

Кожен піонерський загін, комсомольські організації класу вели пошукову роботу. Створено клуб інтернаціональної дружби. Його роботою керувала рада, що складалася з кількох відділів. Традицією стало проведення військово-спортивної гри «Зірниця». Відповідальні – організатори позакласної та позашкільної роботи школи М. Ф. Радченко, військовий керівник – В. О. Кривов'язко. Систематично проводилася ранкова зарядка. У школі були створені й активно працювали комсомольська організація «Молодість» та піонерська дружина ім. О. Матросова.

У 1976–1977 н.р. введено виробниче навчання з автосправи для дівчат і хлопців 9-го класу (вч. В. О. Кривов'язко, М. Г. Сироватко, інструктори – В. В. Титаренко, А. В. Кириленко). Учні, які закінчували школу, крім атестата, одержували права водія 3-го класу. У зв'язку з упровадженням у школі автосправи, з 25 серпня 1977 р. ліквідовано посаду організатора позакласної і позашкільної роботи і введено посаду заступника директора школи з виробничого навчання (Н. Ф. Павленко).

На міському стадіоні «Колос» відбулася виставка кролів і нутрій. Експонувалися кролі та нутрії середніх шкіл та кролівників-любителів району. Особливу увагу привернули кролі породи «Сірий велетень» Хорольської середньої школи № 2.

Готуючись гідно зустріти 60-річчя Жовтневої революції, класи брали участь у змаганні під девізом «П'ятнадцятьом республікам – п'ятнадцять ударних місяців». У Ленінській кімнаті проводилися зустрічі зі старими комуністами, урочистий прийом у жовтенята. Велику роль в ідейно-політичному вихованні учнів мала система політнавчання комсомольців. Працювали політгуртки «Прометей» (вч. Т. М. Хоменко, Т. В. Стеценко, В. О. Тарасенко).

У 1978–1979 н. р. продовжувалося вивчення початкової військової підготовки в школі з учнями 9-10-х класів відповідно до Закону СРСР «Про загальну військову підготовку». Організовано роботу гуртків, керівництво якими покладалося на військового керівника школи, ст. лейтенанта В. О. Кривов'язка. Учні 9-10-х класів на заняття ПВП приходили тільки у спеціальній формі одягу. Для військового кабінету передплачувалися газети: «Красная Звезда», «Советский патриот», «Ленинское

знамя», «Военные знания», «Старший сержант». Постійно поповнювався фонд військово-патріотичної літератури. 1978 створено раду з військово-патріотичного виховання учнів. Засідання її проводилося щомісяця.

Учителі фізкультури В. І. Бибик, М. П. Кондрик проводили велику позакласну роботу з фізкультури, працювали спортивні секції з баскетболу, волейболу, легкої атлетики. Учні брали участь у районних спортивних змаганнях, де займали призові місця. У зв'язку з рішенням комісії Міністерства освіти УРСР, у СШ № 2 1979 р. організовано клуб «Вихідного дня».

Із 10 січня 1980 р. на посаду директора школи призначено Радченко Маргариту Федорівну, яка з 1964 р. працювала вчителем російської мови та літератури, організатором позакласної роботи, завучем. Маргарита Федорівна керувала методичним об'єднанням вчителів російської мови та літератури району, сім років очолювала парторганізацію школи, була депутатом райради й міськради, багато років – членом комісії у справах неповнолітніх. Та найбільша її заслуга – будівництво нового приміщення школи.

Із 15 січня 1980 р. на посаду заступника директора з навчально-виховної роботи призначено Ніну Федорівну Павленко. З метою поліпшення роботи з дітьми-сиротами та багатодітними сім'ями громадським інспектором призначено Надію Олексіївну Дзюбу. У книгу Пошани школи занесено вчителів: Є. П. Тарасенко, Б. М. Сендерову, А. О. Штомпеля, Т. В. Стеценко, Т. П. Хоменко. На шкільну дошку Пошани занесено О. О. Кобеляцьку, В. М. Омарокову, Г. М. Король, К. С. Каплун, О. Г. Безносик, Н. Ф. Перепеляк, В. А. Тарасенко.

Будівництво школи

Нове приміщення школи будувалося протягом 3-х років (розпочато у вересні 1979 р.). На подвір'ї школи учні і вчителі посадили багато кущів, дерев, розбили нові клумби. Учителі фізичної культури В. І. Бібік та А. І. Бібік доклали багато зусиль для спорудження спортивного майданчика, закупили спортінвентаря, обладнання для спортивного залу школи. Велику допомогу у створенні спортивної бази закладу надали шефи – МКК дитячих продуктів, які подарували учням 100 пар лиж, 30 спортивних матів, 7 телевізорів, спортінвентар для малого спортивного залу, який учителі фізичної культури та учні обладнали у підвальному приміщенні.

У 1981–1982 рр. завезено обладнання на суму 130 тис. крб на оформлення кабінетів, лабораторії та майстерень. Із лютого 1982 року розпочато заняття в новому приміщенні. Директором школи у 1986–1989 рр. працювала Людмила Миколаївна Синягівська. З 1 вересня 1986 р. організатором суспільно корисної, продуктивної праці учнів призначено Одинець Віру Василівну. На посаду директора призначено з 15 квітня 1989 р. Ніну Федорівну Павленко шляхом переводу з посади заступника директора з навчально-виховної роботи. З 20 квітня 1989 р. на посаду заступни-

ка директора з навчально-виховної роботи призначено Козлова Юрія Федоровича.

Освіта України на початку 90-х років перебувала в складному становищі. Розпочалося реформування науки та освіти. Потребувалося реорганізації та оновлення Хорольська середня школа № 2.

Початкова освіта набуває нового рівня – виникають класи поглибленої індивідуальної уваги (В. І. Новоселецька), класи прискороного навчання (Л. М. Шильцова). Учитель інформатики А. А. Батура запроваджує роботу факультативу, гуртка «Юний програміст». Роботу з краєзнавства проводять досвідчені педагоги Г. В. Гарбар та М. Г. Гарбар. Організовано фольклорний гурток (керівник Н. Циба). З метою ефективного використання технічних засобів навчання та іншого унаочнення кімнату № 21 та препаратознавства до неї переобладнано під кабінет ТЗН. У 1990–1991 н.р. школа працювала у дві зміни: І зміна – 1–3; 5–6; 9–11-ті класи; ІІ зміна – 7–8 класи.

У школі формується система роботи з виявлення обдарованих дітей. Утворюються класи трьох рівнів. Перший рівень – класи прискороного навчання. Другий – класи вікової норми. І третій рівень – класи підвищеної педагогічної уваги. У 1996–1997 н. р. школа працювала над проблемою рівневої диференціації. Із 981 учнів було сформовано 32 класи. Два з них поглиблено вивчали математику, два – англійську мову, один – українську літературу, автосправу.

Новітня історія гімназії

Новітня історія гімназії розпочалася у 2002 р. з реорганізації Хорольської середньої школи № 2 в Хорольську гімназію. 2001 р. директором школи № 2 став М. М. Копайгора. 29 листопада 2002 р. відбулася презентація гімназії м. Хорола. У цей час у закладі працювало 77 учителів та навчалось 890 учнів. У лютому 2002 р. відкрито сучасний комп'ютерний клас, у березні 2002 р. створено учнівський парламент. У 2003 р. колектив розпочав роботу над реалізацією методичної проблеми «Упровадження елементів особистісно орієнтованої методики навчання та родинного виховання». Створено дієву піклувальну раду та благодійний фонд «Інтелект». 2003 р. розпочато професійне навчання з курсу «Оператор комп'ютерного набору».

Сучасний вигляд Хорольської гімназії

Для вирішення названої проблеми колектив тісно співпрацює з кафедрою педагогічної майстерності ПОШПО, стає членом осередку з упровадження педагогічної технології «Школа-родина». Основні завдання щодо реалізації технології родинного виховання визначено на педагогічній раді «Гімназія і сім'я: консолідація зусиль» за участю членів батьківських комітетів та засіданні педагогічної ради-практикуму «Роль родинного виховання у становленні особистості гімназиста». Учителями М. Г. Гарбар та Г. В. Гарбар створено народознавчий кабінет-музей.

Методична розробка «Гімназія і сім'я – консолідація зусиль» на обласному огляді-конкурсі друкованих матеріалів у 2005 р. отримала грамоту Управління освіти і науки облдержадміністрації та грошову премію. Членами групи класних керівників «Творчість» у гімназії розроблено програму «Я і моя родина».

Керівним органом самоврядування гімназії є парламент та його президент, якого обирають щорічно. Під керівництвом президента гімназії проводяться Дні самоврядування. Учнівською організацією Хорольської гімназії є Парламентська республіка, до якої входять гімназисти 5–11 класів. Парламентська республіка поділяється на 2 об'єднання: «Галактика» та «Ритм». Члени цих об'єднань беруть участь в акціях «Родовід», «Чужих дітей не буває».

27 жовтня 2004 р. проведено розширену педагогічну раду гімназії в рамках експериментальної роботи з родинного виховання за проблемою «Ціннісні засади української родини в умовах особистісно орієнтованої освіти» за участю голів батьківських комітетів, працівників Полтавського ОШПО та Хорольського районного методичного кабінету. У гімназії працює психологічна служба, де консультативний пункт сім'ї.

30 вересня 2005 в Хорольській гімназії відбулася незабутня, хвилююча подія, яку з нетерпінням чекали мешканці міста. На фасаді приміщення цього навчального закладу урочисто відкрито меморіальну дошку К. О. Ходосова. Заслужений учитель УРСР, науковий кореспондент Науково-дослідного інституту педагогіки України, кандидат педагогічних наук К. О. Ходосов понад 25 років працював учителем у Хорольській середній школі № 2.

Хорольська гімназія – фіналіст обласного конкурсу-захисту моделі навчального закладу «Школа сприяння здоров'ю», посіла III місце в обласному огляді-конкурсі за кращу організацію фізичного виховання учнівської молоді. Директор Хорольської гімназії М. М. Копайгора отримав Диплом учасника Третьої виставки-презентації «Інноваційні технології навчання» (жовтень 2006 р., м. Київ) за розробку і впровадження у навчально-виховний процес інноваційних освітніх технологій та нагороду, яка підтверджувала Почесне звання Хорольської гімназії як лауреата конкурсу в номінації «Інновації у навчальному процесі».

Гімназія зайняла I місце в обласному конкурсі на кращу Програму розвитку Національної мережі шкіл сприяння здо-

ров'ю (2004 р.) та стала фіналістом обласного конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу «Школа сприяння здоров'ю» (2006 р.), посіла III місце в обласному огляді-конкурсі на кращий стан фізичного виховання учнівської молоді, у 2006 р. стала переможцем III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту сучасної моделі навчального закладу – Школи сприяння здоров'ю, нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України.

Стало традицією проведення педагогічних читань за творами В. О. Сухомлинського та А. С. Макаренка. Кожен рік вчителі гімназії демонструють свій досвід, фаховий рівень, беручи участь у професійних конкурсах. На сьогоднішній день у гімназії працюють: директор гімназії М. М. Копайгора – переможець Всеукраїнського конкурсу «100 кращих керівників шкіл України» в номінації «Управління розвитком та фінансами»; О. В. Горщатко – призер Всеукраїнського конкурсу «Учитель-новатор – 2005»; Л. М. Шильцова – переможець обласного конкурсу «Учитель року»; К. П. Кравченко – переможець восьмого Всеукраїнського конкурсу «Творчість освітан» та лауреат обласного конкурсу «Учитель року – 2004»; І. В. Крутько – переможець обласного конкурсу «Класний керівник – 2004»; Л. В. Гудзь – лауреат обласного конкурсу «Заступник директора з виховної роботи – 2006»; Л. М. Капшук, Н. В. Пасічник, Л. М. Дацко – дипломанти обласного конкурсу «Учитель року»

Навчальний заклад є переможцем конкурсу „100 кращих навчальних закладів України”, нагороджений бронзовими медалями виставок: „Сучасна освіта в Україні – 2009”, „Інноватика в освіті України – 2010”, „Інноватика в освіті України – 2011”, „Сучасні навчальні заклади – 2010”, срібними медалями Міжнародної виставки „Сучасні навчальні заклади – 2011”, Міжнародної виставки „Сучасні навчальні заклади – 2012”. У 2010 р. колектив став лауреатом громадської акції „Флагмани освіти і науки України”.

Учні закладу – постійні переможці районного, обласного та учасники Всеукраїнського етапів учнівських олімпіад із базових дисциплін, активні учасники міжнародних конкурсів. Учениця Бровко Валерія стала переможницею обласного етапу та учасницею заключного етапу Міжнародного конкурсу „Безпечна Україна. Безпечна Європа. Безпечний світ”.

База для реалізації запланованих змін, що поліпшують процес навчання і виховання, у Хорольській гімназії є. Це перш за все, творчий, висококваліфікований колектив учителів. Зі стін навчального закладу у велике життя впевнено виходять юнаки та дівчата, які гідно несуть звання випускників Хорольської гімназії і плідно працюють на благо рідної землі, рідної держави. Серед них – учителі та інженери, лікарі, банкіри, підприємці, кваліфіковані робітники.

Цитувати: Старчик Л. М. Сторінки історії Хорольської гімназії / Л. М. Старчик // Постметодика. – 2014. – № 4. – С. 51 – 56.

© Л. М. Старчик, 2014. стаття надійшла в редакцію 3.09.2014 ■